

EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE 6/2006 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av värdepappersmarknadslagen, handelskammarlagen och lagen om Finansin- spektionen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 21 februari 2006 en proposition med förslag till lagar om ändring av värdepappersmarknadslagen, handelskammarlagen och lagen om Finansinspektionen (RP 6/2006 rd) till ekonomiutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Ilkka Harju, finansministeriet
- marknadsövervakare Ville Kajala, Finansinspektionen
- direktör Erkki Kontkanen, Bankföreningen i Finland
- verkställande direktör Markku Savikko, Finska fondhandlareföreningen rf

- ledande expert Manne Airaksinen, Finlands Näringsliv
- jurist Anu-Tuija Lehto, Finlands Fackförbunds Centralorganisation rf, även som representant för Akava rf och Tjänstemannacentralorganisationen FTFC rf
- avdelningschef Leena Linnainmaa, Centralhandelskammaren
- General Counsel Jaakko Raulo, OMX Exchanges Oy
- chef för juridiska ärenden Anne Leppälä-Nilsson, Kesko Abp
- styrelsesekreterare Jukka Ala-Mello, Kone Abp
- Vice President Kaarina Ståhlberg, Nokia Abp.

Dessutom har utskottet fått ett skriftligt utlåtande från professor Heikki Niskakangas.

PROPOSITIONEN

Genom propositionen genomförs direktivet om uppköpserbjudanden. Förutom de direktivrelaterade ändringarna föreslås i värdepappersmarknadslagen ändringar som grundar sig på nationella behov, och följaktligen har bestämmelserna om offentliga köpeanbud i 6 kap. i värdepappersmarknadslagen setts över i sin helhet. Kapitellet föreslås få regler för frivilliga respektive obligatoriska köpeanbud. I lagen föreslås också

bestämmelser om Centralhandelskammarens nämnd för företagsförvärv. Nämnden ger rekommendationer och utlåtanden i syfte att främja god värdepappersmarknadssed. De gäller målbolagets lednings agerande i samband med offentliga köpeanbud samt avtalsgrundade strukturer för att upprätthålla bestämmande inflytande eller styra de bolagsrättsliga förfaranden som ska iakttas vid företagsförvärv.

Ändringarna i värdepappersmarknadslagen ger också upphov till följdändringar i lagen om Finansinspektionen och handelskamarlagen. Bestämmelserna om administrativa påföljder i

lagen om Finansinspektionen föreslås bli kompletterade för att tillgodose kraven även i vissa andra direktiv.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Ekonomiutskottet föreslår att lagförslagen godkänns, men med ändringar i förslagen avseende värdepappersmarknadslagen och lagen om Finansinspektionen.

Genom propositionen genomförs direktivet om uppköpserbudanden nationellt. De bindande bestämmelserna i direktivet genomförs huvudsakligen genom att 6 kap. i värdepappersmarknadslagen skrivs om helt. Samtidigt görs i kapitlet ändringar för att tillgodose nationella behov. I och med att reglerna harmoniseras i EU blir också den finländska värdepappersmarknaden effektivare.

Enligt 6 kap. 10 § i förslaget till lag om ändring av värdepappersmarknadslagen ska en aktieägare vars andel ökar till mer än 30 procent av det röstetal som bolagets aktier medför efter att bolaget blivit föremål för offentlig handel ge ett offentligt köpeanbud. I 15 § i samma kapitel ges Finansinspektionen rätt att av särskilda skäl bevilja undantag från skyldigheterna enligt 6 kap.

Ekonomiutskottet anser att undantag från anbudsskyldigheten bör beviljas bl.a. vid generationsskifte och i situationer där det bestämmande inflytandet de facto inte övergår eller övergår till en allmännyttig sammanslutning. Undantag från anbudsplikten bör kunna göras, om 1) det bestämmande inflytandet övergår antingen genom förvärv enligt 1 kap. 1 § i ärvdabalken eller på något annat sätt till en person som avses i ärvdabalkens 2 kap. om skyldemäns arvsrätt (generationsskifte), 2) det bestämmande inflytandet i själva verket inte övergår, exempelvis då alla eller en del av de aktier som ger bestämmande inflytande förs över på en sammanslutning där överlåtaren har bestämmande inflytande eller 3) den ägarandel som ger upphov till skyldig-

het att ge ett köpeanbud förs över på en allmännyttig stiftelse, och mottagarens röstetal inte överskrider 50 procent av det röstetal bolagets samtliga aktier medför.

Med stöd av den reviderade värdepappersmarknadslagen tillsätts vid Centralhandelskammaren en nämnd för företagsförvärv. I syfte att främja god värdepappersmarknadssed ger nämnden i samband med företagsköp rekommendationer och utlåtanden i anknytning till direktivet om uppköpserbudanden. Det föreslås att nämnden på ansökan ska kunna ge rekommendationer till lösningar även i enskilda frågor som ansluter sig till de ovan nämnda rekommendationerna. Utskottet anser nämnden vara motiverad och håller med regeringen som i propositionsmotiven påpekar att man med hjälp av rekommendationerna kan åstadkomma god värdepappersmarknadssed trots att de inte är bindande och även om lagen inte föreskriver påföljder för den som inte följer rekommendationerna. Men vilka markeringar nämnden kan göra med sina rekommendationer och utlåtanden beror enligt utskottets bedömning på hur många ansökningar nämnden får motta inom sitt i lagen angivna begränsade uppgiftsområde.

Nämnden ska begära utlåtande om rekommendationerna av Finansinspektionen innan de ges. Enligt en ändring i lagen om Finansinspektionen har Finansinspektionen rätt att lämna ut nödvändiga uppgifter till Centralhandelskammaren. Meningen är inte att nämnden genom lag ska få befogenheter som överlappar Finansinspektionens, den myndighet som har hand om tillsynen och styrningen. Detta är viktigt för att systemet ska bli klart och redigt, menar utskottet.

Detaljmotivering

1. Lag om ändring av värdepappersmarknadslagen

6 kap. 17 §. Paragrafen föreslås innehålla bestämmelser om Centralhandelskammarens nämnd för företagsförvärv. I 3 mom. föreskrivs när nämnden är beslutför och vilka bestämmelser som tillämpas på dess verksamhet och förfarandet när den ska tillsättas. Enligt propositionen är nämnden beslutför när ordföranden och minst fyra andra medlemmar är närvarande.

Utskottet föreslår att 3 mom. ändras så att det motsvarar bestämmelserna om den nämnd som nämns i 5 § i handelskamarlagen. Värdepappersmarknadslagens nämnd för företagsförvärv är beslutför när ordföranden eller vice ordföranden eller den tillfälliga ordförande som valts när båda är jäviga samt minst fyra andra medlemmar är närvarande. Beslut vid nämndens sammanträden fattas med enkel majoritet. När rösterna faller lika, har ordföranden utslagsröst. Hänvisningen till 5 § i handelskamarlagen är överflödig.

I övrigt tillämpas 6 § 1 mom. i handelskamarlagen på det tjänsteansvar medlemmar och de anställda i nämnden har och hur ärenden behandlas i nämnden.

Ändringarna i 6 kap. 17 § 3 mom. i värdepappersmarknadslagen står i samklang med de ändringar som föreslås i handelskamarlagen i RP 109/2005 rd.

Ikraftträdandebestämmelsen. Ikraftträdandebestämmelsen säger ingenting om vilka bestämmelser som ska tillämpas på offentliga köpeanbud som avslutats eller som pågår vid lagens ikraftträdande.

För att tydliggöra situationen har utskottet kompletterat ikraftträdandebestämmelsen med ett nytt 2 mom. om att de nya bestämmelserna i 6 kap. tillämpas bara på offentliga köpeanbud för vilka anbudshandlingen offentliggörs efter att den nya lagen trätt i kraft. I fråga om anbudsförfarandet för de offentliga köpeanbud för vilka anbudshandlingen offentliggjorts före den

nya lagens ikraftträdande tillämpas genomgående de bestämmelser som gällde när den nya lagen trädde i kraft. Däremot bestäms anbudsskyldigheten efter att anbudet avslutats i enlighet med den nya lagen.

I propositionen föreslås att flaggningsskyldigheten i 2 kap. 9 § ändras på vissa punkter. Flagningsgränsen som tidigare varit satt vid en tredjedel av röstetalet eller aktiekapitalet går enligt den nya lagen vid tre tiondedelar. Den föreslagna ändringen har en koppling till gränsen i 6 kap. 10 § för skyldighet att ge ett köpeanbud, som är tre tiondedelar av det röstetal som målbolagets aktier medför.

I propositionens ikraftträdandebestämmelse finns inga regler för flaggningsskyldighet i de fall där akteägarens ägar- eller röstandel ligger mellan tre tiondedelar och en tredjedel när den nya lagen träder i kraft. Utskottet har kompletterat ikraftträdandebestämmelsen med ett nytt 4 mom. om flaggningsskyldighet i sådana fall.

2. Lag om ändring av lagen om Finansinspektionen

Ikraftträdandebestämmelsen. I 24 b § föreskrivs om påförande av ordningsavgift och i 26 a § om påförande av påföljdsavgift. Regeringen föreslår att bestämmelserna kompletteras. Som ikraftträdandebestämmelsen är formulerad kan man få den uppfattningen att den begränsar tillämpningen av bestämmelserna om påförande av ordnings- respektive påföljdsavgift.

Utskottet har ändrat ikraftträdandebestämmelsen i enlighet med ändamålet så att ordnings- och påföljdsavgift kan påföras för de i lagen nämnda gärningarna eller försummelserna bara om gärningen eller försummelsen skett efter lagens ikraftträdande.

En annan komplettering utskottet gjort i ikraftträdandebestämmelsen är att de bestämmelser som gäller vid den nu aktuella lagens ikraftträdande ska tillämpas på ordnings- eller påföljdsavgift som påförts för en gärning eller försumelse som skett innan denna lag trädde i kraft och som enligt den gällande lagen är förenad med hot om påföljdsavgift.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår ekonomiutskottet

att lagförslag 1 och 2 godkänns med ändringar (*Utskottets ändringsförslag*).

att lagförslag 3 godkänns utan ändringar och

Utskottets ändringsförslag**1.****Lag****om ändring av värdepappersmarknadslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i värdepappersmarknadslagen av den 26 maj 1989 (495/1989) 2 kap. 9 § 1 mom., 6 kap., 8 kap. 3 § och 10 kap. 3 a §,
sådana de lyder, 2 kap. 9 § 1 mom. i lag 105/1999, 6 kap. jämte ändringar, 8 kap. 3 § i lag 297/2005 och 10 kap. 3 a § i lag 448/2005,
fogas till 1 kap. 1 §, sådan den lyder i nämnda lag 297/2005 och 448/2005 samt i lag 740/1993, 321/1998 och 228/2004, ett nytt 6 mom., till kapitlet en ny 2 b §, till 2 kap. en ny 6 b § och före den en ny mellanrubrik samt före 9 § en ny mellanrubrik som följer:

1 kap.	6 kap.
Allmänna stadganden	Offentligt köpeanbud och skyldighet att ge ett anbud
1 och 2 b § (Som i RP)	1—16 § (Som i RP)
2 kap.	<i>Centralhandelskammarens nämnd för företagsförvärv</i>
Marknadsföring av värdepapper, emission och informationsskyldighet	17 § (1 och 2 mom som i RP)
<i>Informationsskyldighet på bolagsstämma</i>	Centralhandelskammarens nämnd för företagsförvärv är beslutför när ordföranden eller en vice ordförande eller den tillfälliga ordförande som valts bland medlemmarna om båda är jäviga samt minst fyra andra medlemmar är närvarande. Beslut vid nämndens sammanträden fattas med enkel majoritet. När rösterna faller lika avgör ordförandens röst. I övrigt tillämpas
6 b och 9 § (Som i RP)	

6 § 1 mom. i handelskammarlagen (878/2002) på det tjänsteansvar medlemmarna och de anställda i nämnden har och hur ärendena behandlas i nämnden. Centralhandelskammaren svarar för kostnaderna för nämnden för företagsförvärvs verksamhet och fastställer grunderna för arvode-na till ordföranden, vice ordförandena och medlemmarna. Centralhandelskammaren har rätt att ta ut en avgift för organiseringen av nämndens verksamhet. Avgifterna skall högst motsvarar kostnaderna för att organisera verksamheten.

8 kap.

Straffstadganden

Värdepappersmarknadsförseelse

3 §
(Som i RP)

10 kap.

Särskilda stadganden

Ändringssökande

3 a §
(Som i RP)

(1 mom. som i RP)

Lagens 6 kap. tillämpas på offentliga köpeanbud för vilka anbudshandlingen offentliggörs efter att denna lag trätt i kraft. I fråga om offentliga köpeanbud för vilka anbudshandlingen offentliggjorts före lagens ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gäller när denna lag träder i kraft. (Nytt)

(3 mom. som 2 mom. i RP)

Bolaget och Finansinspektionen skall inom två månader från lagens ikraftträdande underättas om den i 2 kap. 9 § avsedda ägarandel som gällde när lagen trädde i kraft, om ägarandelen är minst tre tiondedelar men mindre än en tredjedel av röstetalet eller aktiekapitalet i bolaget och ägarandelen inte anmälts eller på annat sätt offentliggjorts tidigare. (Nytt)

2.**Lag****om ändring av lagen om Finansinspektionen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 27 juni 2003 om Finansinspektionen (587/2003) 6 § 5 punkten, 24 b § 1 mom., 25 § 3 mom., 26 a § 1 och 2 mom. och 36 § 1 mom.,
sådana de lyder, 6 § 5 punkten, 24 b § 1 mom., 25 § 3 mom. och 26 a § 1 och 2 mom. i lag 299/2005 och 36 § 1 mom. i lag 1311/2004,
fogas till 6 §, sådan den lyder i nämnda lag 1311/2004 och 449/2005, en ny 5 a punkt, som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

6 §
(Som i RP)

4 kap.

Administrativa påföljder

24 b, 25 och 26 a §
(Som i RP)

7 kap.

Särskilda bestämmelser

36 §
(Som i RP)

(1 mom. som i RP)

Ordningsavgift kan påföras (*utesl.*) för en gärning eller försummelse i strid med 24 b § 1 mom. 4 punkten *bara om gärningen eller försummel-*

sen har företagits efter lagens ikraftträdande. Påföljdsavgift kan påföras (*utesl.*) för en gärning eller försummelse i strid med 26 a § 1 mom. 1 och 3 punkten *bara om gärningen eller försummelsen* har företagits efter lagens ikraftträdande. *I fråga om ordningsavgift enligt 24 b § och påföljdsavgift enligt 26 a § som påförs för gärningar eller försummelser som skett före lagens ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gäller när denna lag träder i kraft.*

Helsingfors den 12 maj 2006

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jouko Skinnari /sd
vordf. Jari Leppä /cent
medl. Sari Essayah /kd
Klaus Hellberg /sd
Esko Kiviranta /cent
Seppo Lahtela /cent

Jouko Laxell /saml
Sirpa Paatero /sd
Klaus Pentti /cent
Antti Rantakangas /cent
Martin Saarikangas /saml
Juhani Sjöblom /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Eelis Roikonen.